

STANOVISKO UNIE OBHÁJCŮ ČR Č. 3/2026 K ABSENCI REGULACE THCA A K ANALYTICKÉMU DOKAZOVÁNÍ V TRESTNÍCH VĚCECH

Unie obhájců České republiky považuje za nutné upozornit na dosud nevyřešený problém právního posuzování výrobků obsahujících kyselinu tetrahydrokanabinolovou (THCA). Jde o problematiku, která má dvě neoddělitelné roviny. První z nich je regulační: platná právní úprava THCA jako samostatnou látku systematicky neuchopuje. Druhou, bezprostředně související, je rovina důkazní: v trestních i správních věcech může použitá analytická metoda rozhodnout o tom, zda bude ve vzorku zjištěn skutečný obsah THC, nebo zda bude do výsledku zahrnuto i THC vzniklé až při laboratorním zpracování THCA.

THCA je přirozeně se vyskytující fytoKANABINOID obsažený v rostlině konopí, který nevykazuje významné nebo nebezpečné psychoaktivní účinky. Čistě z chemického hlediska se však jedná o prekurzor psychoaktivních KANABINOIDŮ. K přeměně THCA na THC, které je návykovou látkou, dochází prostřednictvím procesu dekarboxylace, který je zpravidla vyvolán zahřátím, například při kouření, vaporizaci nebo tepelné úpravě potravin obsahujících konopí. K určité dekarboxylaci dochází také s postupem času při pokojové teplotě a během vystavení světlu.¹

V České republice se produkty obsahující THCA objevují v nabídce některých specializovaných prodejců konopných výrobků. V současnosti jsou nabízeny různé výrobky, a to zejména prostřednictvím internetových obchodů a specializovaných prodejen s KANABINOIDNÍMI produkty. Typicky jde o sušené konopné květy s vysokým obsahem THCA, jednorázové vape peny a cartridge, liquidy, předbalené jointy, méně často také cukrovinky či jiné jedlé produkty. Tyto výrobky jsou v České republice legálně obchodovatelné, pokud je podíl THC v nich obsažených do 1 %.

Podle zákona o návykových látkách jsou totiž návykovými látkami omamné a psychotropní látky přírodního nebo syntetického původu, které současně mají psychoaktivní účinky a jsou uvedeny v některé z příloh č. 1 až 7 nařízení vlády o seznamu návykových látek. Jde o kumulativní zákonné podmínky. THCA není v platném seznamu návykových látek výslovně uvedena.

THCA současně není zařazena na seznam psychomodulačních látek ani na seznam zařazených psychoaktivních látek. Není rovněž uvedenou látkou podle přílohy I přímo aplikovatelného nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 273/2004 o prekursorech drog. Samotná chemická schopnost THCA přeměnit se při zahřívání na THC proto z ní bez dalšího nečiní návykovou látku, psychomodulační látku ani prekurzor drog v právním smyslu.

Z výše uvedeného vyplývá, že THCA a THC musí být v právní rovině důsledně rozlišovány. Skutečnost, že THCA se může za určitých podmínek chemicky přeměnit na THC, sama o sobě neodůvodňuje, aby s ní bylo pro účely aplikace trestního či správního práva zacházeno jako s THC nebo jako s jinou regulovanou látkou. Tomu musí odpovídat i způsob zjišťování obsahu jednotlivých KANABINOIDŮ.

V praxi však znalecká pracoviště Policie České republiky (Kriminalistický ústav a odbory kriminalistické techniky a expertiz) přistupují k THCA jako k prekursoru², přičemž jednou z

¹ EUROPEAN UNION DRUGS AGENCY. Cannabis laws in Europe FAQ: Defining cannabis [online]. Lisbon: European Union Drugs Agency, naposledy revidováno 21. dubna 2026 [cit. 2026-07-28]. Dostupné z: https://www.euda.europa.eu/publications/faqs/cannabis-laws-in-europe-faq/definingcannabis_en.

² Srov. Vyjádření Kriminalistického ústavu Policie České republiky k e-mailovému podnětu doručenému dne 17. září 2025

metod, kterou při zjišťování obsahu THC v kontrabandu užívají, je metoda plynové chromatografie (GC-FID). Analýza probíhá za vysoké teploty, která způsobuje dekarboxylaci THCA na THC. Výsledek proto může vyjadřovat také THC vzniklé v průběhu analýzy, nikoli pouze skutečný obsah THC ve vzorku při jeho odběru.³

Jinak řečeno, THCA, která není v platném právním seznamu výslovně zařazena mezi návykové látky ani mezi prekursory, může v důsledku použité analytické metody ovlivnit stanovení množství THC přisuzovaného zajištěnému vzorku. Je zřejmé, že použití analytické metody, která vede k dekarboxylaci THCA na THC v průběhu laboratorního zpracování vzorku, může mít zásadní dopad na jeho následné právní posouzení. Použitá analytická metoda může rozhodnout o tom, zda bude konkrétní jednání posouzeno jako zcela legální, jako přestupek, nebo jako trestný čin. Zároveň může ovlivnit i právní kvalifikaci skutku, zejména závěr o naplnění znaků základní či kvalifikované skutkové podstaty tzv. drogových trestných činů.

Expertní pracoviště Policie České republiky postupují při zkoumání kanabinoidů podle rozkazu ředitele Kriminalistického ústavu. Z toho je patrné, že nejde jen o interní metodický rámec Kriminalistického ústavu v užším slova smyslu, nýbrž o postup převzatý i do činnosti jednotlivých odborů kriminalistické techniky a expertiz, tedy krajských znaleckých pracovišť Policie České republiky (OKTE)⁴, což z daného činí problém systémový. Dlužno dodat, že rozkaz není veřejně přístupný.

Z veřejně dostupných odpovědí Kriminalistického ústavu na četné žádosti adresátů právních norem je potom zřejmé, že ústav ve své argumentaci vychází z toho, že chybí relevantní metodika, přičemž odkazuje na nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/1155. Toto nařízení je však podle svého obsahu předpisem zemědělským a neřeší problematiku zjišťování obsahu účinné látky pro potřeby trestního řízení.

Dále se Kriminalistický ústav odvolává na metodické podklady pro forenzní analýzu konopí, zejména na metodiku UNODC *Recommended Methods for the Identification and Analysis of Cannabis and Cannabis Products*⁵. Tento forenzní manuál výslovně rozlišuje stanovení THC a THCA odděleně od stanovení tzv. *total THC*, tedy hodnoty zohledňující THC a THCA po dekarboxylaci. Upozorňuje přitom, že při plynové chromatografii dochází k dekarboxylaci kyselých kanabinoidů, zejména THCA, na THC; její rozsah závisí na parametrech konkrétního přístroje a analytické metody a ovlivňuje stanovení *total THC*. Má-li být THCA analyzována odděleně, manuál doporučuje před GC provést derivatizaci, která dekarboxylaci brání. Jako alternativu pro identifikaci termicky nestabilních kanabinoidních kyselin uvádí též netepelné metody, například kapalinovou chromatografii. Jinak řečeno, manuál rozlišuje mezi stanovením THC, THCA a *total THC*; výsledek GC bez odpovídající úpravy vzorku proto nelze bez dalšího vykládat jako obsah neutrálního THC ve vzorku před laboratorním zpracováním.

Kriminalistický ústav se dále odvolává na Evropskou síť forenzních vědeckých institutů (ENFSI). I ta však ve svých metodických východiscích pracuje s metodikou UNODC. Jestliže tato metodika výslovně rozlišuje stanovení THC, THCA a *total THC* i analytické postupy pro

³ Vedle této metody je akreditována též metoda HPLC. HPLC je kapalinová chromatografie s vysokým rozlišením. Probíhá bez zahřívání vzorku na teploty vyvolávající dekarboxylaci, a umožňuje proto odděleně stanovit obsah THCA a THC v jejich skutečné podobě ve vzorku.

⁴ Srov. Odpověď na žádost o poskytnutí informací.

⁵ UNITED NATIONS OFFICE ON DRUGS AND CRIME. *Recommended Methods for the Identification and Analysis of Cannabis and Cannabis Products (Revised and Updated): Manual for Use by National Drug Analysis Laboratories*. Vienna: United Nations Office on Drugs and Crime, 2022. Dostupné z: https://www.unodc.org/documents/scientific/Recommended_methods_for_the_Identification_and_Analysis_of_Cannabis_and_Cannabis_products.pdf.

tyto účely, je obtížně udržitelný závěr, že pro posuzovanou otázku neexistuje relevantní metodické vodítko. Právě v tom spočívá podstata problému. Metodika používaná Kriminalistickým ústavem je nastavena způsobem, který bez dalšího nezohledňuje specifika konkrétního případu. Nepochybně platí, že Kriminalistický ústav jako akreditovaná forenzní laboratoř musí používat takovou analytickou metodu, která je validována pro konkrétní účel zkoumání, tedy skutečně *fit for purpose*, jak vyžaduje shora vzpomínaná metodika UNODC.

Podstata problému spočívá v tom, že zvolená metoda musí být validována pro konkrétní účel zkoumání a konkrétní právně rozhodnou otázku (*fit for purpose*). Metoda založená na stanovení *total THC* může být použitelná tam, kde je třeba posoudit potenciál rostlinného materiálu po dekarboxylaci, například při zkoumání pěstovaných rostlin v souvislosti s jejich zamýšleným dalším zpracováním.

Jestliže je však zajištěna již sklizená sušina nebo hotový výrobek určený k distribuci, je nutné rozlišit obsah neutrálního THC skutečně přítomného ve vzorku od hodnoty *total THC* zahrnující THC vzniklé z THCA při analytickém zpracování. Jinak může použitá metoda ovlivnit zjištěnou koncentraci účinné látky, a tím i právní posouzení věci, včetně závěrů o rozsahu trestné činnosti. Takové rozlišení je zvlášť podstatné při kontrole výrobků s obsahem THCA v obchodním styku, včetně celního dohledu.

Ustanovení § 283 trestního zákoníku postihuje neoprávněné nakládání s omamnou nebo psychotropní látkou, přípravkem ji obsahujícím, prekursorem nebo jedem. Ustanovení § 283a upravuje neoprávněné nakládání s konopím nebo s přípravkem obsahujícím omamnou nebo psychotropní látku získanou z konopí. Má-li být trestní odpovědnost vyvozována z obsahu THC, musí být obsah této látky zjištěn bez důvodných pochybností a v souladu se zákonným vymezením rozhodných znaků.

THCA nelze pro účely těchto ustanovení automaticky pokládat za THC ani za precursor. Trestní zákoník sice pracuje s pojmem precursor, jeho obsah je však v právním řádu navázán na unijní předpisy upravující prekursory drog. THCA v příloze I nařízení (ES) č. 273/2004 uvedena není. Chemická možnost přeměny při zahřátí není důvodem k tomu, aby byl zákonný pojem precursor v trestním právu rozšiřován mimo jeho normativní vymezení.

Nejasnost, zda analytický výsledek vyjadřuje skutečný THC, nebo THC vzniklé během analýzy, je pochybností o skutkovém stavu. Nejasnost, zda se THCA podle platného práva započítává do zákonného limitu, je pochybností právní. Ani jednu nelze v trestním řízení řešit v neprospěch obviněného. Zásada *in dubio pro reo* vyžaduje, aby rozumné pochybnosti o rozhodných skutkových okolnostech byly vyloženy ve prospěch obviněného; požadavek zákonnosti pak vylučuje, aby byla trestnost dovozována z neurčitěho či rozšiřujícího výkladu.

Unie obhájců proto považuje za nepřijatelné, aby hranice mezi beztrestností, přestupkovou odpovědností a trestní odpovědností byla v praxi určována především metodou zvolenou znaleckým pracovištěm. Stát nemůže nejprve ponechat THCA bez jasného regulatorního zařazení, poté nestanovit právně závazný způsob jejího analytického posouzení a nakonec tuto nejistotu přenést na obviněného v podobě nepříznivého trestního závěru.

Unie obhájců se domnívá, že řešení problému je v první řadě legislativní a regulatorní. Má-li stát za to, že výrobky obsahující THCA vyžadují zvláštní pravidla vzhledem k ochraně zdraví, riziku přeměny na THC, ochraně nezletilých nebo prevenci uvádění neověřených výrobků na trh, musí zvolit zákonný a přiměřený režim. Takový režim může zahrnout odborné hodnocení rizik, podmínky složení a jakosti, ověřování šarží, označování, dohledatelnost, pravidla pro prodej na dálku a kontrolní pravomoci.

Součástí řešení musí být také jasné rozlišení analytických otázek. Právní předpis nebo na něj navazující transparentní odborný standard musí určit, kdy je právně rozhodný skutečný

obsah THC, kdy je relevantní THCA a zda, popřípadě za jakých podmínek, je přípustné pracovat s teoretickým THC potenciálem. Takové rozlišení musí respektovat rozdíl mezi předmětem odborného měření a právním hodnocením jeho výsledků.

Do přijetí jednoznačné právní úpravy musí orgány činné v trestním řízení, soudy i znalci postupovat zvláště zdrženlivě. Ze zásady *nullum crimen sine lege* plyne, že trestní odpovědnost ani její rozsah nelze založit na extenzivním výkladu trestních norem v neprospěch obviněného. Do množství THC rozhodného pro právní posouzení proto nelze bez jasné zákonné opory zahrnovat THCA, která není výslovně zařazena mezi návykové látky ani prekursory, jen proto, že se při zvolené analytické metodě přemění na THC. Analytickým postupem nelze vytvořit THC, jež v zajištěném vzorku v době jeho odběru nebylo přítomno, a následně je považovat za THC držené pachatelem.

Unie obhájců České republiky vyzývá své členy, aby prezidium informovali o případech, v nichž právní posuzování THCA nebo analýza THC a THCA vyvolává pochybnosti o zákonnosti postupu, o zachování práva na obhajobu nebo o přezkoumatelnosti odborného důkazu. Unie obhájců bude vývoj této problematiky nadále sledovat.

V Praze dne 25. 9. 2026

JUDr. Petr Svoboda

člen prezidia Unie obhájců České republiky